higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT (BEROEPSGERIG)

EKONOMIESE OMGEWING
NKR VLAK 3

22 NOVEMBER 2023

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 7 bladsye.

Kopiereg voorbehou

VRAAG 1

1.1	1.1.1	C
	1.1.2	C
	1.1.3	C
	1.1.4	B
	1.1.5	C
	1.1.6	C
	1.1.7	A
	1.1.8	B
	1.1.9	B
	1.1.10	C
	1.1.11	D
	1.1.12	D
	1.1.13	B
	1.1.14	D
	1.1.15	A

(15 × 1) (15)

1.2	1.2.1	I
	1.2.2	H
	1.2.3	K
	1.2.4	J
	1.2.5	G
	1.2.6	A
	1.2.7	D
	1.2.8	B
	1.1.9	C
	1.2.10	E

(10 × 1) (10)

1.3	1.3.1	Onwaar
	1.3.2	Waar
	1.3.3	Onwaar
	1.3.4	Waar
	1.3.5	Waar
	1.3.6	Waar
	1.3.7	Onwaar
	1.3.8	Onwaar
	1.3.9	Onwaar
	1.3.10	Onwaar

(10 × 1) (10)

Kopiereg voorbehou

VRAAG 2

2.1 15.65 × $\frac{30}{100}$✓ = 4,695✓
15,65 - 4,695✓ = 10,96✓
Nuwe koers $1 = R10,96✓ (5)

2.2
- Markstelsel: alle produksiefaktore word deur die private sektor beheer.
- Bevelstelsel: sentraal beplan.
- Gemengde ekonomiese stelsel: staat en private sektor werk saam om dienste te verskaf. (3 × 2) (6)

2.3 Besteebare inkomste. 'n Verhoging in belasting sal die waarde van besteebare inkomste verminder. (3)

2.4
- Gebeurlikheidstrategie
- Aanpassingstrategie
- Herontplooiingstrategie/Heraanwendingstrategie
- Passiewe strategie
- Offensiewe strategie
- Opposisiestrategie (Enige 4 × 1) (4)

2.5
- Salonne
- Gesondheidsdienste
- Opvoedkundige dienste
- Voertuigherstelwerk (Enige 3 × 1) (3)

2.6
- ABSA
- Capitec
- Nedbank
- Standard Bank
- African Bank (Any 4 × 1) (4)

[25]

TOTAAL AFDELING A: 60

AFDELING B

VRAAG 3

3.1 3.1.1
- Diesel
- Paraffien
- Olie (3)

3.1.2
- Voertuie gebruik brandstof. 'n Prysverlaging beteken dat dit goedkoper sal wees om te reis.
- Openbare vervoer raak meer bekostigbaar.
- Alle goedere wat vervoer word, word meer bekostigbaar. (3 × 2) (6)

3.1.3 Dit is veroorsaak deur Westerse lande wat sanksies teen Rusland ingestel het weens sy inval in Oekraïne. (2)

3.1.4
- Hulle sal meer geld hê om aan goedere en dienste te bestee.
- Die vraag na goedere en dienste in die ekonomie sal toeneem.
- Met 'n toename in ekonomiese groei sal meer werksgeleenthede beskikbaar wees.
- Daar sal minder armoede wees.
- Daar sal minder misdaad wees. (Enige 4 × 2) (8)

3.1.5
- Verbruikersprysindeks
- Goudprys
- Geldeenhede
- Brent-ruolie
- Rentekoerse
- Koringprys (Enige 5 ekonomiese aanwysers) (Enige 5 × 1) (5)

3.1.6 3 to 6% (1)

3.1.7
- Suiwer ekonomiese aanwysers is dié wat deur ekonome gebruik word om die stand van die ekonomie te assesseer.
- Finansiële aanwysers word gebruik om hoofsaaklik finansiële markte te assesseer. (4)

3.1.8 Nuusuitsending op televisie, koerante of sosiale media (Enige 1 × 1) (1)

3.2 Ekonomiese omgewing is enige ruimte of gebied waar produksie en verbruik kan plaasvind. (2)

3.3 Suid-Afrikaanse Reserwebank (2)

3.4 Dit is 'n boete vir die verontagsaming van 'n reël. (2)

3.5
- Verbruikersprysindeks is die maatstaf van die waarde van goedere wat verbruikers oor 'n bepaalde periode gekoop het.
- Produsenteprysindeks meet die koste van produksie. (Enige 2 × 2) (4)

[40]

VRAAG 4

4.1
- Platinum
- Ystererts
- Steenkool
- Diamante
- Gas
- Silwer (Enige 4 × 1) (4)

4.2
- In die geval van ’n portefeuljebelegging stel die belegger slegs belang in die finansiële opbrengs op sy belegging.
- Regstreekse belegging fokus op die lang termyn, waar die belegger direkte beheer oor die belegging uitoefen. (2 × 2) (4)

4.3
- Om spaarders en leners bymekaar te bring om te verseker dat die vloei van fondse plaasvind.
- Hulle fasiliteer die produksieproses en maak dit meer vaartbelyn.
- Hulle verseker die doeltreffende funksionering van die ekonomie. (3)

4.4
- Bulmark beteken dat mense vertroue in die ekonomie het.
- Beermark beteken dat mense onseker is oor wat met hul aandele gaan gebeur. (2 × 2) (4)

4.5
4.5.1 Rentekoerse ✓✓
4.5.2 Brandstofprys ✓✓
4.5.3 Koringprys ✓✓
4.5.4 inflasie
4.5.5 Geldeenheid

(5 × 2) (10)
[25]

VRAAG 5

5.1
5.1.1 15 000 × 14.65✓ =R 219 750✓✓

5.1.2 15 000 × 16.70✓ = R250 500✓✓

5.1.3 Die eerste bedrag. Wanneer jy 16.70 met 14.65 vergelyk, is 14.65 baie beter.

(3 × 3) (9)

5.2 Koste aan wal is die totale uitgawe aan die ontvangs van goedere, insluitend kleinhandelprys, vervoer en invoerregte. (2)

5.3 ’n Punt waar totale inkomste gelyk is aan totale koste. (2)

5.4 Dit stel hulle in staat om vooraf te weet wanneer en of ’n produk die gelykbreekpunt sal bereik. (2)

5.5 5.5.1 jen
5.5.2 pond
5.5.3 pula
5.5.4 dollar
(4 × 1) (4)

5.6 5.6.1 Verkoopsprys = 10 × 12%✓ = 1,2✓
1. + 10✓ = R11.2✓ (5)

5.6.2 Totale verkope = 50✓ × 11.20✓ = 560✓ (3)

5.6.3 Andrew se aandeel = 560✓ × 20%✓ = 112 ✓= R122 (3)
[30]

VRAAG 6

6.1
- Sentrale regering wat uit die parlement en regering bestaan.
- Provinsiale regering, waar die nege provinsies bestuur word. Hulle is in streke opgedeel.
- Munisipale of plaaslike regering, wat nader aan die publiek is, is verantwoordelik vir dienslewering. (6)

6.2
- Veiligheid
- Gesondheidsorg
- Onderwys
- Behuising (Enige 3 × 1) (3)

6.3
- Verkryging is die proses waarvolgens ’n staatsverskaffer aangewys word.
- Tender is ’n onderneming waarvolgens jy jou verbind om bepaalde dienste aan die staat te verskaf. (4)

6.4 Om beter beheer oor krediet te bekom en verbruikers te beskerm teen oormatige skuld wat hulle nie kan bekostig nie. (3)

6.5
- Laer produksiekoste
- Minder tyd word benodig om dieselfde werk te verrig.
- Minder werkers word benodig om die werk te verrig.
- Dit bespaar geld. (Enige 3 × 1) (3)

6.6 Dit is die vermoë van werknemers wat, as gevolg van hul vaardighede, van maatskappy tot maatskappy (of werkgewer tot werkgewer) beweeg om die werk te verrig. (2)

6.7 6.7.1
- Poste om mense se hande te ontsmet✓✓
- Om beskermende kleredrag aan die staat te verskaf
- Om by inentingspunte te werk ✓✓
- Om ’n verskaffer van maskers te wees (Enige 3 × 2) (6)

6.7.2
- Die meeste mense het geliefdes aan COVID-19 afgestaan.
- Enigiemand kan deur die virus besmet raak.
- Om binnenshuis te bly was die beste opsie.
- Maatskappye het bankrot geraak of besluit om hul deure te sluit. Sodoende het baie mense hul werk verloor. (4 × 2) (8)

4.8 6.8.1 Armoede is ’n toestand waarin ’n mens nie genoeg geld vir kos, klere en skuiling het nie.

6.8.2 Dit is ’n siekte wat landswyd en wêreldwyd aangetref word.

6.8.3 Die algemene gevoel of gesindheid van die publiek oor ’n kwessie.

6.8.4 Al die maniere waarop mense in ’n enkele kultuur van mekaar verskil, byvoorbeeld met betrekking tot etnisiteit, godsdiens, taal en voorkeure.

(4 × 2) (8)

6.9 Versnelde en Gedeelde Groei-inisiatief vir Suid-Afrika. (1)
[45]

TOTAAL AFDELING B: 140
GROOTTOTAAL: 200

Kopiereg voorbehou